

DONATO CARRISI

TAMSOS MEDŽIOTOJAS

Iš italų kalbos vertė
Lina Gaučytė

Sofoklis

VILNIUS, 2023

„Mat Jėzus buvo įsakęs netyrajai dvasiai išeiti iš žmogaus. Dvasia dažnai sugriebdavo jį. Žmonės jį laikydavo surakintą, supančiotomis kojomis, bet jis sutraukydavo pančius, ir demonas jį nuvarydavo į dykumą. Jėzus paklausė: „Kuo tu vardu?“ Šis atsakė: „Legionas.“ Mat jį buvo apsėdę daug demonų.“

Evangelija pagal Luką, 8, 29–30

„Mes esame dievams tarytum musės
Išdykusiems vaikams: jie žudo mus
Juokaudami.“

Šekspyras, „Karalius Lyras“

* Į lietuvių kalbą išvertė Aleksys Churginas

PROLOGAS

Tamos medžiotojas

Į pasaulį ateiname ir jį paliekame pamiršdami.

Ir jam taip nutiko. Jis gimė antrą kartą, bet pirmiau turėjo mirti. Susimokėti už tai teko pamirštant, kas jis toks.

Jis nesiliovė sau kartojęs „manęs nėra“, nes tai buvo vienintelė jam žinoma tiesa.

Smilkinį perskrodusi kulka nusinešė praeitį, o drauge su ja – ir tapatybę. Tačiau faktinės atminties bei kalbos centrai liko nepažeisti ir, nors tai atrodė keista, jis kalbėjo keliomis kalbomis.

Neįprastas talentas idiomoms buvo vienintelis užtikrintai jį apibūdinantis dalykas.

Vyras gulėjo Prahos ligoninės lovoje ir laukė, kol sužinos, kas jis toks, kol vieną naktį nubudęs greta savo guolio pamatė romaus vaikiško veido žmogų. Juodi jo plaukai buvo sušukuoti su sklasytymu šone. Nepažįstamasis nusišypsojo ir ištarė tik vieną sakinį:

– Žinau, kas esi.

Šie žodžiai turėjo jį išlaisvinti, tačiau išties tebuvo įžanga į naują paslaptį, nes tuomet tas tamsiai apsirengęs vyras jam parodė du užkljuotus vokus.

Paaikino, kad viename yra dvidešimties tūkstančių eurų čekis ir pasas su išgalvota tapatybe; jame tetrūksta nuotraukos.

Kitame – tiesa.

Vyras jam leido galvoti tiek laiko, kiek reikės apsispręsti. Nes ne visada žinoti apie save viską yra gerai, gali būti ir priešingai, o jam suteikiamas antras šansas.

– Gerai pagalvok, – patarė. – Kiek žmonių trokštų atsidurti tavo padėtyje? Kiek jų norėtų, kad prarasta atmintis amžiams

ištrintų visas klaidas arba nesėkmes, praeities skausmą, kad jie galėtų pradėti gyvenimą iš naujo, kur panorėję? Jeigu pasirinksi šį kelią, paklausk manęs – išmesk kitą voką jo nė neatplėšęs.

Norėdamas palengvinti apsisprendimą, vyras pasakė, kad jo niekas nelaukia ir nieieško. Nei artimųjų, nei šeimos jis neturiš.

Paskui išėjo, drauge išsinešdamas paslaptis.

O jis likusią nakties dalį ir kitas dienas vis žiūrėjo į tuos du vokus. Kažkodėl atrodė, kad tas vyras jau žinojo, ką jis pasirinks.

Bėda ta, kad to nežinojo jis pats.

Mintis, kad antrojo voko turinys gali jam nepatikti, buvo numanoma to keisto pasiūlymo dalis. „Aš nežinau, kas esu“, – pats sau kartojo, tačiau greitai suvokė, kad dalį savęs gerai pažįsta: suprato nepajėgsiantis nugyventi likusio gyvenimo, kankinamas tos dvejonės.

Todėl išrašymo iš ligoninės išvakarėse atsikratė voko, kuriame buvo čekis ir pasas su netikra tapatybe, – kad nebegalėtų apsigalvoti. Paskui atplėšė tą, kuris turėjo jam viską atskleisti.

Viduje buvo traukinio bilietas į Romą, šiek tiek pinigų ir bažnyčios adresas.

Prancūzų Šventojo Liudviko bažnyčia.

Užtruko ištisą dieną, kol pasiekė tikslą. Atsisėdo viename klauptų centrinės navos gale toje tobulai renesansą ir baroką sujungiančioje nuostabioje bažnyčioje ir prasėdėjo ištisas valandas. Turistai plūdo į šią šventovę, jų dėmesį traukė menas, ir į vyrą jie visiškai nekreipė dėmesio. Jį taip pat nustebino šitoks aplink esantis grožis. Tikrai žinojo, kad iš naujai patirtų dalykų, maitinančių jo visiškai švərią atmintį, įspūdžių apie šiuos meno kūrinis taip lengvai nepamirš.

Tačiau dar nežinojo, kaip visa tai susiję su juo pačiu.

Kai vėlai vakare lankytojų minios, skubinamos netrukus kiliančios audros, pradėjo apleisti bažnyčią, jis pasislėpė vienoje iš klausyklų. Nežinojo, kur daugiau eiti.

Laukujės durys buvo užsklęstos, šviesos užgesintos, blausiai spingsėjo tik maldų žvakės. Lauke pradėjo kristi lietaus lašai. Oras bažnyčios viduje virpėjo nuo debesyse bruzdančio griaustinio.

Kaip tik tuomet skardžiai nuaidėjo balsas:

– Ateik pažiūrėti, Markusai.

Štai kuo jis vardu. Išgirdęs savo vardą, nesulaukė tokio įspūdzio, kokio tikėjosi. Tai tebuvo dar vienas visiškai nepažįstamas garsų sąskambis.

Markusas išėjo iš slėptuvės ir pradėjo ieškoti žmogaus, vos kartą matyto Prahoje. Pastebėjo jį už kolonos: vyras stovėjo priešais vieną iš šoninių koplyčių. Buvo nusigręžęs, nejudėjo.

– Kas aš?

Vyras neatsakė. Toliau žiūrėjo priešais save – ant nedidukės koplyčios sienų kabojo trys didžiuliai paveikslai.

– Karavadžas šiuos paveikslus nutapė tarp tūkstantis penki šimtai devyniasdešimt devintųjų ir tūkstantis šeši šimtai antrųjų. *Šventojo Mato Pašaukimas, Įkvėpimas ir Kančia*. Mano mėgstamiausias yra pastarasis, – parodė į kabantįjį dešinėje. Paskui kreipėsi į Markusą: – Pasak krikščioniškosios tradicijos, apaštalas ir evangelistas šventasis Matas buvo nužudytas.

Paveiksle šventasis buvo pavaizduotas parkritęs ant žemės, o jo žudikas – užsimojęs kardu ir pasirengęs auką mirtinai nudurti. Aplink susirinkę žmonės persigandę sprunka nuo to, kas netrukus įvyks, ir užleidžia vietą blogiui. Matas nė nebando išvengti lemties, išskėtęs rankas laukia dūrio, atnešančio jam kankinio mirtį, o su ja – ir amžinąjį šventumą.

– Karavadžas buvo palaidūnas, bendravo su labiausiai supuvusiu ir korumpuotu Romos sluoksniu. Dažnai tapydamas įkvėpimo semdavosi iš to, ką matydavo gatvėje. Šiuo atveju – iš smurto. Todėl pabandyk įsivaizduoti, kad šiame paveiksle nėra nieko švento ar išganingo, pasistenk atkurti šį vaizdą su eiliniaiais žmonėmis... Ką matai dabar?

Markusas akimirką pagalvojo.

– Žmogžudystę.

Vyras lėtai linktelėjo, o paskui pasakė:

– kažkas paleido šūvį tau į galvą viešbučio kambaryje Prahoje.

Dėl bažnyčios kuriamo aido lietaus šniokštimas atrodė garsnis. Markusas pagalvojo, kad vyras parodė jam paveikslą turė-

damas konkretų tikslą. Norėjo priversti susimąstyti, kuris iš veikėjų tame paveiksle galėtų būti jis. Auka ar žudikas?

– Kiti šiame paveiksle mato išsigelbėjimą, bet aš išvelgiu tik blogį, – pasakė Markusas. – Kodėl?

Žaibui nutvieskus langus vyras nusišypsojo.

– Mano vardas Klementė. Mes esame kunigai.

Ši žinia Markusą giliai sukrėtė.

– Dalis tavęs, kurią pamiršai, sugeba išvelgti blogio ženklus. Anomalijas.

Markusas negalėjo patikėti turintis tokį talentą.

Tuomet Klementė uždėjo ranką jam ant peties.

– Yra vieta, kurioje šviesos pasaulis susitinka su tamsa. Viskas įvyksta ten – šešėlių žemėje, kur vyrauja nepritekliai, sumaištis ir nežinomybė. Tu buvai sargybinis, pastatytas ginti tos sienos. Nes kartkartėmis kam nors vis pavyksta prasmukti. Tavo darbas buvo atgal parginti tai, kas prasmunka.

Kunigas palaukė, kol šių žodžių garsas ištirps audros griausme.

– Labai seniai davei priesaiką: niekas neturės sužinoti apie tavo egzistavimą. Niekada. Galėsi pasakyti, kas esi, tik akimirksnį, trunkantį tarp žaibo ir griaustinio.

Akimirksnį, trunkantį tarp žaibo ir griaustinio...

– Kas aš esu? – stengėsi suprasti Markusas.

– Paskutinysis vieno švento ordino atstovas. Esi penitenciarijus. Jūs pamiršote pasaulį, bet ir pasaulis užmiršo jus. Kadaise žmonės vadindavo jus tamsos medžiotojais.